

Arbeids- og Inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 07/00236
Arkivkode: Saksarkiv
Saksbehandler: Solfrid Vaage
Haukaas
Deres referanse: 200704381-/JOV
Dato: 5.11.2007

Høring - Forsalg om innføring av aktivitets- og rapporteringsplikt i diskrimineringsloven og i en ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov

Det vises til departementets høringsbrev av 17. september 2007 vedrørende forslag om innføring av aktivitets- og rapporteringsplikt i diskrimineringsloven og i en ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov. Videre vises det til telefonsamtale med Joseph Vasques onsdag 31. oktober, hvor KS ble innrømmet fristutsettelse til mandag 5. november.

Høringsuttalelsen kommenterer de enkelte spørsmål i den rekkefølge de er reist i høringsnotatet.

I KS' synspunkter

KS ønsker å framheve en generell grunnholdning om et inkluderende, integrerende og mangfoldig arbeids- og samfunnsliv, hvor det sikres like muligheter og rettigheter for den enkelte. KS arbeider for å fremme likebehandling og forhindre diskriminering i kommunesektoren.

I lys av de store utfordringer spørsmålene om inkludering, integrering og mangfold reiser, synes KS det er positivt at det utredes en samlet lov mot diskriminering for å få en bedre sammenheng og bedre oversikt i regelverket på området.

Kommunene og fylkeskommunene (herunder omtalt som kommunene) har stor fokus på inkludering, integrering og mangfold innenfor sektoren. Kommunesektoren arbeider for å sikre best mulig kvalitet i tjenestene. I denne sammenheng er mangfold viktig fordi gruppen av ansatte i størst mulig grad bør avspeile innbyggerne i kommunene. I tillegg vil arbeidskraftbehovet i seg selv tvinge kommunene til å ha stor fokus på dette arbeidet. Kommunesektoren er avhengig av arbeidskraft i årene som kommer, og både personer med nedsatt funksjonsevne og innvandrere som i dag ikke er i arbeid, er viktige ressurser. KS oppfordrer kommunesektoren til fortsatt stor fokus på tiltak på dette området, og anbefaler bred forankring av arbeidet politisk og administrativt samt at ledere måler sine medarbeidere på dette arbeidet. Videre har KS tro på positive virkemidler, basert på forebyggende arbeid og høy etisk standard. Videre kan arbeidet være preget av individuell tilrettelegging og forhold

av personlig art. Rapportering i årsberetninger er kanskje særlig komplisert innenfor området for dem med etnisk minoritetsbakgrunn og personer med redusert funksjonsevne.

En aktivitets- og redegjørelsesplikt som foreslått i diskrimineringsloven og i en ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov vil ikke uten videre fremme arbeidet for inkludering, integrering og mangfold og øke kommunenes bevissthet på området. I tillegg vil dette medføre betydelige økte administrative byrder for kommunene. Dersom kommunene skal pålegges plikter, må det være sannsynliggjort at lovbestemmelsene faktisk vil få den ønskede effekten at flere sysselsettes innenfor gruppene av innvandrere eller personer med redusert funksjonsevne, og at effekten forventes å være så stor at det ikke framstår som uforholdsmessig å påføre kommunene disse kostnadene. Econs rapport 2007-027 "Aktivitetsplikt mot diskriminering" er lite konkret i så måte.

Den nye § 1a i likestillingsloven trådte i kraft 1. juli 2002. Da ble aktivitetsplikten skjerpet og utvidet, og det ble innført en rapporteringsplikt. I konkurransegrunnlaget utarbeidet av Arbeids- og inkluderingsdepartementet 4. oktober 2006 i forbindelse med den samfunnsmessige analysen av kost/nytte ved innføring av aktivitetsplikt i gjeldende diskrimineringslov og ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov, framgår det at departementet ikke er kjent med at det foreligger noen evaluering av denne aktivitetsplikten.

Etter KS' syn er det således ikke tilfredsstillende sannsynliggjort at det vil bli en tilstrekkelig effekt av forslaget. KS mener at både aktivitets- og rapporteringsplikten i likestillingsloven må evalueres før pliktene utvides til nye områder innenfor arbeidslivet, og at spørsmålene bør ses i sammenheng med den omfattende lovrevisjonen som nå pågår i diskrimineringslovutvalget.

I fortsettelsen kommenteres de enkelte spørsmål som reises i høringsnotatet, for det tilfellet at spørsmålene ikke utstår i påvente av evaluering og samordning av regelverket på rettsområdet. Spørsmålene behandles samlet for gjeldende diskrimineringslov og forslag til ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov.

II Hvem bør omfattes?

Forslaget sonderer mellom offentlig myndighet, arbeidsgiver i offentlig sektor, og arbeidsgivere i privat sektor.

KS antar at det med offentlig myndighet menes stat, kommune og fylkeskommune, og at kommunalt eide selskaper faller utenfor.

I privat sektor foreslås en grense hvor plikten inntre ved mer enn 50 ansatte. Dette synes å være en fornuftig grense for når plikten skal inntre på bakgrunn av tilsvarende grenser i blant annet arbeidsmiljøloven. Det vil være uforholdsmessig tyngende for mindre bedrifter å pålegges en aktivitets- og redegjørelsesplikt, og det er fornuftig at disse unntas.

III Aktivitetsplikt

Departementet presiserer at forslaget til aktivitetsplikt i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven ikke er gjenstand for ny høring. KS vil imidlertid bemerke at

lovbestemmelsen som var til høring etter Syse-utvalget ikke fullt ut synes sammenfallende med den som nå er til høring. KS er usikker på om endringene i bestemmelsen praktisk sett innebærer noen realitetsendring, men finner grunnlag for å bemerke at lovens innhold synes uklart og vil være krevende for kommunene å forholde seg til. KS tillater seg derfor å kommentere begge de nevnte lover. KS støtter ikke forslaget om aktivitetsplikt.

De foreslåtte lovbestemmelser er basert på tilsvarende bestemmelser i likestillingsloven. Det er grunnleggende forskjeller i virkeområdene i diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og likestillingsloven. Når det gjelder aktivitet knyttet til kjønn, er det langt lettere å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å oppnå likestilling enn for gruppene som nå vurderes. På området det nå foreslås aktivitetsplikt, er det langt mer sammensatte og komplekse grupper hvor det er vanskeligere å iverksette generelle tiltak. Personer med nedsatt funksjonsevne er en uensartet gruppe, og det er vanskelig å utforme en aktivitetsplan som treffer gruppen som sådan. I denne sammenheng har IA-arbeidet en sentral rolle. Når det gjelder innvandrere, er dette også en gruppe som ikke er homogen, og det kan være krevende å klargjøre hvem som faller innenfor denne gruppen. Å innføre en aktivitetsplikt i forhold til disse gruppene vil lett bli så kostnadskreven og praktisk vanskelig å gjennomføre at plikten vil fremstå som urimelig tyngende.

Diskrimineringsloven har som formål å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn, og aktivitetsplikten er knyttet til dette. Det fremgår av høringsnotatet at departementet har vurdert å avgrense plikten til etniske minoriteter uten at begrunnelsen for ikke å gjøre dette fremgår i høringsnotatet. En avgrensning av hvilke grupper tiltakene skal rette seg mot ville lette kommunenes arbeid. KS anbefaler å avgrense aktivitetsplikten til etniske minoriteter.

KS er opptatt av kvalitet i tjenestene, og i den sammenheng er det viktig å ikke rokke ved det ulovfestede kvalifikasjonsprinsippet. Man bør derfor være forsiktig med å konkretisere aktivitetsplikten, i det den kan komme i fare for å bryte med kvalifikasjonsprinsippet. En forventning om at kvalifiserte søkere med minoritetsbakgrunn som fyller kvalifikasjonskrav for stillingen skal kalles inn til intervju, selv om det åpenbart er vesentlig bedre kvalifiserte søkere, kan være uheldig. KS er derfor enig med departementet i at tiltak ikke bør konkretiseres.

Den foreslåtte aktivitetsplikten for organisasjonene innebærer ikke en plikt til å overvåke medlemmene. Dette er en viktig presisering, idet en slik plikt ville brutt med sentrale forutsetninger i arbeidslivet.

IV   Rapporteringsplikt

KS slutter seg til de vurderinger som departementet og senere Syse-utvalget gjorde med hensyn til at en aktivitets- og redegjørelsesplikt vil medføre økt byråkratisering, og at rapportering i årsberetningene har et helt annet formål og vil medføre merarbeid. KS støtter ikke forslaget om rapporteringsplikt.

En redegjørelse for tiltak som er iverksatt eller tiltak som planlegges iverksatt i årsregnskapet vil medføre økt byråkrati i kommunene og utgjør en omfattende plikt for kommunene. Dette vil kreve betydelig innsats fra kommunene, og KS tror ikke dette vil ha en effekt som

forsvarer det byråkratiet plikten iverksetter. Dette vil kunne gå på bekostning av andre oppgaver i kommunene.

Econ skriver videre i rapporten side 31:

"Samlet sett tror vi at en lov om aktivitetsplikt/rapporteringsplikt for funksjonshemmede og personer med minoritetsbakgrunn kan bidra til økt oppmerksomhet om temaet i arbeidslivet. Vi tro også dette vil utløse endringer. Vi tror likevel ikke endringene vil bli store."

KS kan ikke se at departementet i tilstrekkelig grad godtgjør behovet for en så vidt tyngende plikt innenfor kommunesektoren. Som nevnt ovenfor er heller ikke plikten i likestillingsloven evaluert.

Dersom det likevel blir foreslått en rapporteringsplikt i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, er KS enig i at den ikke bør omfatte registrering av ansatte. Personvern hensyn taler mot en slik plikt til å registrere dette. Dette dreier seg om opplysninger som i stor grad er personlige og kan være følsomme, både for den det gjelder og for arbeidsgiver. KS anbefaler heller ikke en plikt til å registrere anonymt. Verken arbeidsgiver eller den det gjelder skal måtte ta stilling til kriterier for slik registrering, og det kan være vanskelige å gjennomføre i praksis.

V Plassering

KS mener det bør tas inn bestemmelser i kommuneloven og regnskapsloven dersom det vedtas rapporteringsplikt i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

VI Oppsummerende kommentarer

KS er enige i Regjeringens mål om å få personer med redusert funksjonsevne og personer som tilhører etniske/religiøse minoriteter inn i arbeidslivet. KS er derimot uenig i at forslaget om å innføre aktivitets- og rapporteringsplikt i diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven er et egnet virkemiddel for å nå dette målet.

Olav Ulleren

Gudrun Haabeth Grindaker